

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.006.04.2015
P.15.100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P.15.100 - Współdziałanie wojewódzkich konserwatorów zabytków oraz jednostek samorządu terytorialnego w latach 2013-2015 (I kwartał)
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Małgorzata Chabiniak, starszy inspektor kontroli państwowej upoważnienie do kontroli nr 93630 z dnia 20 lutego 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Mieszkowicach ¹ ul. Fryderyka Chopina 1, 74-505 Mieszkowice.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Salwa Burmistrz Miasta Mieszkowice od 5.12.2010 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

W latach 2013-2015 (I kwartał) współdziałanie Gminy z Zachodniopomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Szczecinie³ ograniczało się do działań wynikających z obowiązujących przepisów prawa. W jego wyniku dokonano m.in. zmian w Gminnej Ewidencji Zabytków⁴ oraz przyjęto gminny program opieki nad zabytkami⁵. Z ZWKZ uzgodniono również projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego⁶.

Karty adresowe zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i objętych Wojewódzką Ewidencją Zabytków⁷, zostały założone w wymaganym terminie. Stwierdzono jednak, że nie wszystkie zabytki nieruchomości z terenu Gminy, które są objęte WEZ zostały włączone do GEZ.

NIK pozytywnie ocenia działania Gminy, dzięki którym, po zakończeniu okresu obowiązywania GPOZ na lata 2009-2013, kolejny program przyjęto w I kwartale 2014 r.

Środki budżetu Gminy na ochronę nad zabytkami skierowane były głównie na odbudowę i remont murów obronnych w Mieszkowicach oraz na dotacje dla właścicieli zabytków wpisanych do rejestru. O ich udzieleniu informowano ZWKZ. Dotacje, które Gmina otrzymała od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorządu Województwa na rewitalizację murów obronnych, zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Ponadto pozyskano środki zewnętrzne, które przeznaczono na rewitalizację kamienic na terenie Starego Miasta w Mieszkowicach.

¹ Dalej: Gmina.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna; pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości; negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dalej: ZWKZ.

⁴ Dalej: GEZ.

⁵ Dalej: GPOZ.

⁶ Dalej: mpzp.

⁷ Dalej: WEZ.

Przeprowadzone przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Gryfinie kontrole wybranych zabytków nieruchomości wykazały, że obiekty te nie były utrzymywane w należyłym stanie technicznym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań dotyczących prowadzenia gminnej ewidencji zabytków i współpraca w tym zakresie z wojewódzkim konserwatorem zabytków

Opis stanu faktycznego

1.1. Przyjęta Zarządzeniem nr 376/2012 Burmistrza Mieszkowic z dnia 30.10.2012.r.⁸ GEZ obejmuje 425 zabytków nieruchomości, w tym:

- a) 34 wpisane do rejestru zabytków (na podstawie 28 decyzji WKZ),
- b) 93 inne objęte WEZ,
- c) 298 innych wyznaczonych przez Burmistrza (o których mowa w art. 22 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami⁹).

Powyższe liczby zabytków wpisanych do rejestru i objętych WEZ nie były zgodne z danymi uzyskanymi w trakcie kontroli od ZWKZ¹⁰. Wg informacji przedłożonej przez ZWKZ na terenie Gminy na dzień 5.03.2015 r. znajdowało się 45 obiektów wpisanych do rejestru zabytków (o 11 więcej niż wg GEZ) oraz 113 innych obiektów objętych WEZ (o 20 więcej niż wg GEZ). Różnica pomiędzy GEZ a danymi WKZ wynika z innego sposobu liczenia obiektów – w informacji ZWKZ jako jeden zabytek policzony został każdy obiekt wchodzący w skład zespołu (1 rekord to 1 obiekt). Ponadto co najmniej 3 zabytki objęte WEZ nie zostały włączone do GEZ i nie założono dla nich kart adresowych.

(dowód: akta kontroli str. 41-52, 111-116, 287-330)

1.2. Wykazy zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i objętych WEZ od ZWKZ Gmina otrzymała w listopadzie 2010 r. Karty adresowe gminnej ewidencji zabytków zostały założone w okresie lipiec-sierpień 2012 r., tj. w ciągu dwóch lat od otrzymania od ZWKZ wykazów zabytków wpisanych do rejestru oraz innych zabytków objętych WEZ. W związku z wyłączeniem przez ZWKZ z WEZ w czerwcu 2014 r. 9 zabytków, w lipcu 2014 r. obiekty te zostały również wyłączone z GEZ¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 52-99)

1.3. Wykaz zabytków nieruchomości objętych GEZ został opublikowany na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach¹² odpowiednio: 18.03.2011 r. oraz 30.10.2012 r.¹³ Kontrola 21 kart¹⁴ wykazała, że dla zabytków tych założone były karty, zawierające wszystkie wymagane dane. W 10 przypadkach (karty zabytków położonych w Mieszkowicach, ul. Łączna 3,4,6,7,8,9,10,12,15 oraz Zielin, historyczny układ ruralistyczny wsi – wielodrożnica z czytelną pierwotną owalnicą) nie została wypełniona część „forma ochrony”. Brak danych odnośnie „formy ochrony” wynikał z braku ustalenia ochrony tych zabytków w mpzp lub innych decyzjach.

(dowód: akta kontroli str. 13, 17-18, 136-161)

⁸ Z uwzględnieniem zmian wynikających z Zarządzeń Nr 646/2014 z dnia 25.07.2014 r. w sprawie wykreślenia obiektów z GEZ oraz Nr 50/2015 z dnia 10.03.2015 r. zmieniające zarządzenie nr 646/2014.

⁹ Dz.U. z 2014 r., poz. 1446 j.t.; dalej: ustawa o ozionz.

¹⁰ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.); dalej: ustawa o NIK.

¹¹ Zarządzenia Burmistrza Mieszkowic z 25.07.2014 r. i 10.03.2015 r.

¹² Dalej: BIP UM.

¹³ 18.03.2011 r. <http://bip.mieszkowice.pl/dokumenty/111> oraz 30.10.2012 r. <http://bip.mieszkowice.pl/dokumenty/1298>

¹⁴ Do kontroli wytypowano 21 zabytków zlokalizowanych przy ulicach rozpoczynających się na litery A, E, I, Ł, P, U, Z oraz na liczbę 3.

W trakcie kontroli stwierdzono ponadto, że na stronie BIP UM oraz w aneksie nr 4 GPOZ na lata 2014-2017 (wg stanu na dzień 24.02.2015 r.) nie dokonano aktualizacji GEZ, w związku z wykreśleniem Zarządzeniem Burmistrza Mieszkowic nr 646/2014 z 25.07.2014 r.¹⁵, 9 obiektów. Informację tą, w opublikowanym wykazie, zamieszczono w trakcie kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli str. 100-108, 117-132, 159-169)

1.4. Kontrola w zakresie założenia kart adresowych przeprowadzona na próbie 45 zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru (100% wg wykazu ZWKZ) oraz 50 (ze 113 zabytków nieruchomości objętych WEZ wg wykazu ZWKZ, tj. 44,2%) wykazała że:

- a) dla zabytków wpisanych do rejestru założono 34 karty adresowe obejmujące obiekty wskazane przez ZWKZ,
- b) założone karty zawierały dane wymagane przez § 17 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 26.05.2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem¹⁶,
- c) nie zostały założone karty, jak również nie ujęto w wykazie zabytków tworzących GEZ, 3 zabytków objętych WEZ.

(dowód: akta kontroli str. 85-86, 287-290)

1.5. W latach 2013-2015 (do 28.02.) do rejestru zabytków nieruchomości oraz do GEZ nie wpisano żadnych zabytków położonych na obszarze Gminy, nie podejmowano również działań mających na celu wpisanie nowych obiektów z terenu Gminy do rejestru zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 111)

1.6. W Gminie nie został uregulowany pisemnie sposób prowadzenia GEZ, przechowywania kart, jak również dokumentowania czynności sprawdzenia karty adresowej przez Burmistrza i włączenia jej do GEZ.

(dowód: akta kontroli str. 12, 16)

1.7. Na podstawie obowiązującego w latach 2013-2015 Regulaminu organizacyjnego Urzędu¹⁷ wykonywanie zadań w zakresie prowadzenia GEZ oraz innych zadań z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami należało do kompetencji Referatu Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska, podlegającego służbowo Sekretarzowi Gminy. Nadzór nad pracą Referatu sprawował kierownik Referatu. Do zadań Referatu należało m.in.:

- współdziałanie z Państwową Służbą Ochrony Zabytków w zakresie sprawowania nadzoru konserwatorskiego,
- ewidencjonowanie obiektów objętych ochroną konserwatorską,
- działania zmierzające do pozyskiwania środków pozabudżetowych na realizację remontów kapitalnych i bieżących obiektów objętych ochroną konserwatorską,
- koordynacja prac związanych z przyznawaniem i rozliczaniem dotacji na remonty obiektów wpisanych do rejestru zabytków w Gminie.

Realizację ww. zadań powierzono pisemnie 1 pracownikowi, zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy i realizującemu (w ramach czasu pracy) również zadania m.in. z zakresu ochrony środowiska oraz zamówień publicznych. Na

¹⁵ Zarządzenie Burmistrza Mieszkowic nr 646/2014 z 25.07.2014 r. w sprawie wykreślenia obiektów z GEZ. Dalej: Zarządzenie nr 646/2014.

¹⁶ Dz.U. z 2011 r., Nr 113, poz. 661; dalej: rozporządzenie MKiDN z 26.05.2011 r.

¹⁷ Wprowadzonego Zarządzeniem nr 214/11 z 13.12.2011 r. Burmistrza Mieszkowic w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach (obowiązujący od 01.01.2012 r.), zmieniony Zarządzeniami nr: 434/2013 z 25.02.2013 r., 775/2013 z 6.2013 r., 565/2014 z 03.01.2014 r., 652/2014 z 14.08.2014 r.

wynagrodzenie pracownika realizującego zadania z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami wydatkowane w 2013 r. (...) zł, w 2014 r. – (...) zł.

(dowód: akta kontroli str. 5-11, 170-190)

1.8. Spośród zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru 10 stanowiło własność¹⁸ a 4 współwłasność Gminy¹⁹. W okresie objętym kontrolą zabytki te nie zostały zagospodarowane na cele użytkowe jak również nie zmieniły sposobu zagospodarowania.

(dowód: akta kontroli str. 14, 18, 111, 191-192)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie założono kart dla 3 nieruchomości, objętych WEZ, ujętych również w wykazie przekazanym Gminie przez ZWKZ pismem z 22.11.2010 r. (wpływ 24.11.2010 r.), tj. dla budynku gospodarczego w miejscowości Wierzchlas nr 14, zespołu folwarcznego w Mirogniewie oraz stodoły w Starych Łysogórkach nr 63. Nieruchomości te nie zostały również ujęte w wykazie zabytków składających się na GEZ z 2012 roku.

(dowód: akta kontroli str. 41-52, 84-93, 133-135, 287-330)

Niesporządzenie kart stanowiło naruszenie art. 22 ust. 4 ustawy o oziob zobowiązującego burmistrza do prowadzenia GEZ w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy. Karty te powinny zostać założone w ciągu 2 lat od otrzymania tych wykazów, tj. do 24.11.2012 r.

Burmistrz wyjaśnił: *W trakcie opracowywania GEZ prowadzone były robocze rozmowy z pracownikami Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Szczecinie. W wyniku tych uzgodnień w GEZ nie ujęto kilku obiektów z WEZ, w tym:*

- *Wierzchlas nr 14 budynek gospodarczy w bardzo złym stanie technicznym, zagrożenie katastrofą budowlaną;*

- *z zespołu folwarcznego w Mirogniewie zachował się tylko 1 budynek mieszkalny wielorodzinny i 1 budynek gospodarczy, które utraciły walory zabytkowe, po konsultacjach z pracownikiem WUOZ karta folwarku w Mirogniewie nie została ujęta w GEZ;*

- *w Starych Łysogórkach brakuje numeru adresowego 63 - chałupa i stodoła nie zachowały się, wg informacji pozyskanych od mieszkańców wsi w trakcie weryfikacji w terenie ww. budynki zostały rozebrane pod koniec XX w.*

(dowód: akta kontroli str. 22, 28)

Burmistrz nie przedstawił w powyższym zakresie dokumentów potwierdzających prowadzone uzgodnienia. Na dzień 5.03.2015 r. ww. obiekty ZWKZ w dalszym ciągu wykazywał jako zabytki objęte WEZ. Nie zostały one objęte procesem wykreślenia z WEZ, który w odniesieniu do innych obiektów został przeprowadzony w 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 287-290)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Na stronie BIP UM oraz w aneksie nr 4 GPOZ na lata 2014-2017 nie dokonano aktualizacji GEZ, w związku z wykreśleniem z niej, zarządzeniem Burmistrza Mieszkowic nr 646/2014 z 25.07.2014 r., 9 obiektów, w tym 8 budynków mieszkalnych²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 100-108, 117-132)

¹⁸ 3 kamienice położone w Mieszkowicach, pałac wraz z parkiem w Zielinie, obecnie budynek szkoły, 4 parki pałacowe w Troszynie, Goszkowie, Wierzchlas i Zielinie, mury obronne, Baszta Prochowa.

¹⁹ 4 kamienice położone w Mieszkowicach.

²⁰ 5 zlokalizowanych w Mieszkowicach przy ul. Jana Pawła II: nr 6 (poz. GEZ 125), nr 7 (poz. GEZ 126), nr 10 (poz. GEZ 129), nr 27-27a (poz. GEZ 142), przy ul. Sienkiewicza nr 34 (poz. GEZ 256) oraz 3 zlokalizowanych w Starych Łysogórkach: nr 13 (poz. GEZ 336), nr 53 (poz. GEZ 353), nr 62 (poz. GEZ 358).

Burmistrz wyjaśnił: Zarządzenie Burmistrza Nr 646/2014 zamieszczono 03.08.2014 r. w BIP UM. Zarządzenie zostało także przesłane do WKZ w Szczecinie i Starostwa Powiatowego w Gryfinie oraz przekazane do Referatu Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego. W dniu 10.03.2015 r. treść Zarządzenia została zamieszczona w BIP w zakładce „Gminna Ewidencja Zabytków” w katalogu „2013” pod poz. 2 oraz w katalogu „2014” pod poz. 2. W Wykazie obiektów ujętych w GEZ, przy obiektach wykreślonych z GEZ zamieszczono informację: „Obiekt wykreślony z GEZ Zarządzeniem Burmistrza Mieszkowic Nr 646/2014 z 25.07.2014 r. Zaktualizowany wykaz zamieszczono w BIP UM 12.03.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 12, 17)

2. W GEZ 11 nw. obiektów w kolumnie „Uwagi” oznaczonych zostało jako ujęte w WEZ, jednak w wykazie przekazanym przez ZWKZ nie zostały ujęte jako zabytki objęte WEZ:

- cmentarz ewangelicki w Brochucinie²¹,
- dwór i chałupa w Czelinie²²,
- kościół rzymsko-katolicki parafialny p.w. Ducha Świętego (tzw. kościół „za torami”), magazyn zbożowy przy ul. Dworcowej 5a, kamienica przy ul. Rycerskiej 5 oraz przy ul. Sienkiewicza 4 w Mieszkowicach²³,
- cmentarz ewangelicki w Nowym Błeszynie²⁴,
- stajnia (ob. warsztat) w dawnym zespole pastorówki, stodoła (ob. warsztat) w dawnym zespole pastorówki w Starych Łysogórkach²⁵,
- stajnia (ob. magazyn) w zespole folwarcznym w Troszynie²⁶.

(dowód: akta kontroli str. 102-109, 287-330)

Burmistrz wyjaśnił: Opracowując GEZ przeprowadzono kwerendę archiwalną w WUOZ, na podstawie której stwierdzono istnienie kart ewidencyjnych zabytków architektury i budownictwa dla obiektów: Czelin nr 62 dwór i nr 40 chałupa; Mieszkowice: ul. Odrzańska kościół rzymsko-katolicki pw. Ducha Świętego; ul. Rycerska 5 kamienica; ul. Sienkiewicza 4 kamienica;

- Stare Łysogórki nr 62, pastorówka, stajnia, ob. warsztat i stodoła stanowią dawny zespół plebanii – poszczególne obiekty są zinwentaryzowane w karcie zespołu;

- Troszyn nr 12D, stajnia, ob. magazyn w karcie ewidencyjnej zespołu folwarcznego oznaczona jest nr 2 i określona jako „budynek inwentarski, ob. magazyn”, ale po weryfikacji obiektu w terenie uznano, że jest to dawna stajnia.

Zabytki nie zostały ujęte w wykazie WEZ, przekazanym Burmistrzowi w Mieszkowicach jako załącznik nr 2 do pisma DZ-4142/96/AR/KM/2010, chociaż mają założone karty wojewódzkiej ewidencji. Wykaz ten został zweryfikowany w trakcie prac nad GEZ. Cmentarz nieczynny w Nowym Błeszynie nr 1, działka nr 106/1 ma opracowaną wojewódzką kartę ewidencyjną cmentarza, która przypisana jest miejscowości Stary Błeszyn (rubryka nr 1), chociaż w adresie cmentarza (rubryka nr 3) wpisany został Nowy Błeszyn. Dlatego w wykazie WEZ znajduje się jako cmentarz w Starym Błeszynie (karta o nr II). W przypadku magazynu zbożowego przy ul. Dworcowej 5a w Mieszkowicach podano informację, że jest ujęty w WEZ, ponieważ dla obu budynków magazynowych (ul. Dworcowa 5 i 5a) założono jedną kartę zabytku techniki w WUOZ. W wyniku kwerendy kartograficznej ustalono, że na terenie gminy Mieszkowice występuje nieczynny cmentarz ewangelicki w miejscowości Brochucin,

²¹ Poz. 1 GEZ.

²² Poz. 8 i 12 GEZ.

²³ Poz. 87, 111, 231, 240 GEZ.

²⁴ Poz. 297 GEZ.

²⁵ Poz. 357 i 358 GEZ.

²⁶ Poz. 398 w GEZ.

działka nr ewid. 55/1. W wykazie GEZ podano omyłkową informację, że ww. nekropolia jest ujęta w WEZ.

(dowód: akta kontroli str. 22, 26-27)

3. Nie wyodrębniono stanowiska ds. ochrony zabytków i opieki nad zabytkami o którym mowa w pkt 7.1. GPOZ na lata 2014-2017²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 229)

Burmistrz wyjaśnił: *W strukturze Urzędu nie ustanowiono stanowiska ds. ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, co nie oznacza, że gmina nie realizuje tych zadań. Zadania związane z ochroną zabytków realizuje osoba, która wykonuje je w ramach swojego zakresu czynności.*

(dowód: akta kontroli str. 14, 18)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Gminy w zakresie prowadzenia GEZ.

2. Sporządzenie gminnego programu opieki nad zabytkami i współpraca w tym zakresie z wojewódzkim konserwatorem zabytków

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2013-2015 w Gminie obowiązywały 2 GPOZ przyjęte Uchwałą Rady Miejskiej w Mieszkowicach:

- nr XXV/201/08 z 23.12.2008 r. w sprawie uchwalenia GPOZ na lata 2009-2013, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z 27.02.2009 r.²⁸. GPOZ został opracowany przez pracowników Urzędu,
- nr XXXVI/295/2014 z 27.02.2014 r. w sprawie uchwalenia GPOZ na lata 2014-2017, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z 24.03.2014 r. (poz. 1295). Jego opracowanie zostało zlecono na zewnątrz²⁹ koszt wykonania wyniósł 2.500 zł brutto (2.275 zł netto).

(dowód: akta kontroli str. 193-245, 252-254)

Obowiązujące w okresie objętym kontrolą GPOZ:

- zawierały cele określone w art. 87 ust. 2 ustawy o oziorn,
- wskazywały źródła finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych (dotacje udzielane przez Gminę, środki unijne), system ulg finansowych, nagrody, zachęty podatkowe dla właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych,
- wskazywały kierunki działań związanych z opieką nad zabytkami np. prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych stanowiących własność Gminy, propagowanie zasad prawidłowej konserwacji i rewaloryzacji zabytków, systematyczne i sukcesywne umieszczanie znaków informacyjnych na zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków oraz informowanie właścicieli innych zabytków o takiej konieczności, zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- nie zawierały zapisów dotyczących konieczności poniesienia nakładów na remonty kapitalne lub zabezpieczające zabytków nieruchomości, a potrzeby w tym zakresie nie zostały zwymiarowane. W GPOZ zawarto zapis o zapewnieniu w budżecie Gminy środków finansowych przeznaczonych na ochronę zabytków i opiekę nad nimi w ramach zadań własnych,

²⁷ Uchwała nr XXXVI/295/2014 z 27.02.2014 r. w sprawie uchwalenia GPOZ w Gminie Mieszkowice na lata 2014-2017 (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z 24.03.2014 r. poz. 1295), dalej: GPOZ na lata 2014-2017.

²⁸ nr 7 poz. 233,

²⁹ Umowa o dzieło z 01.07.2013 r. zawarta z (...) na wykonanie GPOZ na lata 2014-2017.

- nie zakładały udostępniania do zwiedzania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru, a będących własnością osób prywatnych.

(dowód: akta kontroli str. 193-245)

GPOZ obowiązujące w Gminie:

- uzyskały pozytywną opinię WKZ³⁰,
- przed ich przyjęciem nie były konsultowane z właściwym terytorialnie Starostą i Marszałkiem Województwa,
- przy ich opracowywaniu nie korzystano z pomocy WUOZ oraz innych podmiotów,
- miały być realizowane poprzez współpracę władz Gminy Mieszkowice z WKZ oraz z właścicielami i użytkownikami obiektów zabytkowych, przedstawicielami Kościołów i związków wyznaniowych, organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami oraz ośrodkami naukowymi,
- w zakresie współpracy z WKZ zawierały zapisy dotyczące m.in. uzgadniania lub opiniowania z WKZ wszelkich opracowań planistycznych (zmiana studium, mpzp, decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego na obszarach objętych ochroną konserwatorską).

(dowód: akta kontroli str. 193-245)

2.3. GPOZ na lata 2009-2013 nie zawierał wytycznych dotyczących sporządzania sprawozdania. W okresie objętym kontrolą przypadał termin złożenia sprawozdania z realizacji GPOZ w latach 2012-2013³¹. Sprawozdanie takie zostało przedłożone Radzie Miasta 29.05.2014 r. Oprócz prawnych działań Gminy przedstawiono w nim informację o poniesionych w latach 2012-2013 wydatkach na prace remontowe oraz pozyskanych środkach zewnętrznych. Opisano w nim również podjęte działania informacyjne, popularyzacyjne i edukacyjne (np. publikacja ulotek, albumu „Dawne cmentarze żydowskie powiatów gryfińskiego i stargardzkiego”, informatora krajoznawczego, przewodnika turystycznego, promowanie ważnych wydarzeń historycznych w Gminie).

(dowód: akta kontroli str. 246-251)

2.4. W latach 2013-2014 na terenie Miasta i Gminy Mieszkowice obowiązywało 9 mpzp, uchwalonych w latach 1995-2012. W okresie objętym kontrolą dokonano zmiany jednego mpzp³². Projekt zmiany WKZ uzgodnił bez wnoszenia uwag. Na obszarze objętym zmienianym mpzp nie występowały zabytki nieruchome wpisane do rejestru, objęte WEZ i pozostałe zabytki z GEZ.

(dowód: akta kontroli str. 196)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

1. Wskaźnikami oceny realizacji GPOZ na lata 2014-2017 miały być m.in.:

- a) wskaźnik produktu, liczony m.in. wg kryterium:
 - procentowego poziomu: wydatków budżetu gminy na ochronę i opiekę nad zabytkami, objęcia obszaru Gminy opracowanymi mpzp,
 - wartości finansowej: zrealizowanych kompleksowych programów rewaloryzacji i rewitalizacji, liczba obiektów poddanych rewaloryzacji,

³⁰ GPOZ na lata 2009-2013: w dniu 11.12.2008 r., GPOZ na lata 2014-2017 w dniu 17.12.2013 r.

³¹ Uchwała nr XXXIX/159/2012 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dn. 29.05.2014 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2012-2013 GPOZ w Gminie Mieszkowice na lata 2009-2013.

³² Uchwała Rady Miejskiej w Mieszkowicach nr XXXI/241/2013 z 26.09.2013 r. w sprawie mpzp dla zespołu siłowni wiatrowych w obrębach Troszyn i Zielin gm. Mieszkowice.

- liczby utworzonych szlaków turystycznych, tras rowerowych, konnych, wodnych itp. utworzonych, zmodernizowanych elementów infrastruktury służących funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki kulturowej,
- b) wskaźniki rezultatu, liczony m.in. wg kryterium:
 - liczby wniosków o wpis do rejestru zabytków, uznanie obiektów i obszarów za pomnik historii,
 - liczby opracowanych prac badawczych i studialnych; wydawnictw (folderów promocyjnych, przewodników), zrealizowanych konkursów, wystaw, działań edukacyjnych na terenie gminy; osób zwiedzających muzea i korzystających z oferty gminnych instytucji kultury; szkoleń lub pracowników biorących udział w szkoleniach związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego,
 - zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami społecznymi.

Przedstawione wyżej, przyjęte w GPOZ, wskaźniki do oceny jego realizacji są niemierzalne, tj. nie zawierają wskazania wartości, w odniesieniu do których możliwa byłaby ocena realizacji GPOZ.

(dowód: akta kontroli str. 233-234)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie sporządzania GPOZ.

3. Wykorzystanie środków na opiekę nad zabytkami i współpraca w tym zakresie z wojewódzkim konserwatorem zabytków

Opis stanu faktycznego

3.1. Na lata 2013-2015 w budżecie Gminy Mieszkowice w ramach rozdziału 92120 Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami zaplanowano wydatki na łączną kwotę 696,5 tys. zł, z tego: 211,4 tys. zł na 2013 rok³³, 425,1 tys. zł na 2014 rok³⁴ i 60,0 tys. zł na 2015 rok³⁵. W poszczególnych latach wydatkowano kwotę:

- a) w 2013 r. – 207,8 tys. zł (98,3% planu), które wykorzystano na:
 - dotacje 11,4 tys. zł (75,9% planu wynoszącego 15,0 tys. zł),
 - usługę czyszczenia murów oraz skanowanie dokumentacji projektowej dotyczącej odbudowy murów obronnych 18,6 tys. zł (100% planu),
 - odbudowę murów obronnych w Mieszkowicach 177,8 tys. zł (100% planu);
- b) w 2014 r. – 421,5 tys. zł (99,15% planu), które wykorzystano na:
 - dotacje celowe na dofinansowanie prac remontowych 80,0 tys. zł (100% planu),
 - zakup usług 1,5 tys. zł (30% planu),
 - na remont murów obronnych i Baszty 340,0 tys. zł (99,15% planu);
- c) w okresie styczeń-luty 2015 r. nie poniesiono wydatków.

(dowód: akta kontroli str. 277-278)

3.2. Gmina nie posiada oszacowanych potrzeb dotyczących nakładów na prace remontowe i konserwatorskie zabytków nieruchomych z terenu Gminy (będących jej własnością jak i własnością innych podmiotów). Jedynie w dokumentach „Dane planistyczne do projektu budżetu i Wieloletniego Planu Finansowego Gminy Mieszkowice” na lata 2013-2015 określano kwoty wydatków na „Ochronę zabytków”, które obejmowały oczyszczanie murów obronnych oraz planowaną ogólną kwotę

³³ Uchwała nr XXIII/172/2012 z 20.12.2012 r. Rady Miejskiej w Mieszkowicach w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Mieszkowice na rok 2013, zmieniona uchwałami: Nr XXXIV/271/2013, Nr XXXIII/257/2013, Nr XXXII/254/2013, Nr XXXI/242/2013.

³⁴ Uchwała nr XXXIV/274/2013 z 19.12.2013 r. Rady Miejskiej w Mieszkowicach w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Mieszkowice na rok 2014 zmieniona uchwałami: Nr III/11/2014, Nr XLIV/367/2014, Nr XLIII/361/2014, Nr XXXVIII/319/2014, Nr XXXVII/305/2014, Nr XXXVI/298/2014, Nr XLII/349/2014, Nr XL/337/2014, Nr XXXIX/330/2014.

³⁵ Uchwała nr III/13/2014 z 18.12.2014 r. Rady Miejskiej w Mieszkowicach w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Mieszkowice na rok 2015.

dotacji dla właścicieli zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru z terenu Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 279-286)

3.3. Zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (dalej: Zasady) przyjęte zostały uchwałami Rady Miejskiej w Mieszkowicach: Nr XXII/171/08 z 18.09.2008 r.³⁶ oraz Nr XXXI/244/2013 z 26.09.2013 r.³⁷. Zarządzeniem Nr 536/2013 z 20.11.2013 r. Burmistrz Mieszkowic określił wzór formularza wniosku o udzielenie dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonym na obszarze Gminy Mieszkowice oraz formularza sprawozdań z dotacji³⁸.

(dowód: akta kontroli str. 331-356)

3.4. W latach 2013-2014 Gmina udzieliła 3 dotacji w łącznej wysokości 91.089,83 zł:

- 11,4 tys. zł Parafii Rzymskokatolickiej p.w. NMP Częstochowskiej w Czelinie na malowanie ścian wewnętrznych kościoła filialnego p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Gozdowicach (umowa z 24.09.2013 r.),
- 40,0 tys. zł Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Przemienienia Pańskiego w Mieszkowicach na opracowanie programu prac konserwatorskich z wykonaniem badań konserwatorskich w kościele parafialnym w Mieszkowicach w wysokości, (umowa z 10.06.2014 r.),
- 40,0 tys. zł Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Narodzenia NMP w Zielinie na realizację II etapu prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkowych organach w kościele parafialnym w Zielinie (umowa z 10.06.2014 r.).

(dowód: akta kontroli str. 357)

3.5. W wyniku badania 3 ww. dotacji stwierdzono, że:

- dotacji udzielono zgodnie z przyjętymi w Gminie Zasadami,
- w umowach zawarto zapisy określające zakres planowanych prac i termin ich realizacji, wysokość udzielonej dotacji oraz termin i sposób jej płatności, tryb kontroli wykonania umowy, sposób rozliczenia dotacji, warunki i sposób zwrotu niewykorzystanej dotacji albo dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem,
- nie było przypadku niewykorzystania dotacji lub wykorzystania jej niezgodnie z przeznaczeniem, dotacje zostały rozliczone,
- strona otrzymująca dotację składała oświadczenie o wykorzystaniu na realizację projektu objętego dotacją środków z innych źródeł,
- w umowach nie były zawierane postanowienia o obowiązku udostępnienia zabytku dla zwiedzających,
- podmioty, którym udzielono 3 ww. dotacji nie otrzymały dotacji na to samo zadanie od MKiDN, ZWKZ, samorządu województwa oraz powiatu,
- o udzielonych dotacjach poinformowano MKiDN, WKZ, Marszałka Województwa, z wyjątkiem dotacji udzielonej Parafii Rzymskokatolickiej p.w. NMP w Czelinie, gdzie o jej udzieleniu nie poinformowano MKiDN oraz samorządu województwa.

³⁶ Uchwała Rady Miejskiej w Mieszkowicach Nr XXII/171/08 z 18.09.2008 r. w sprawie szczegółowych warunków ubiegania się o dotację, tryb postępowania z wnioskiem, zasady rozliczania dotacji, kontroli rozliczenia i zwrotu niewykorzystanej dotacji, (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego nr 90, poz. 12593), obowiązująca do 25.09.2013 r.

³⁷ Uchwała Rady Miejskiej w Mieszkowicach Nr XXXI/244/2013 z 26.09.2013 roku w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonym na obszarze Gminy Mieszkowice (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego poz. 1295), obowiązująca od 26.09.2013 r.

³⁸ Zarządzenie Nr 536/2013 z 20.11.2013 r. Burmistrza Mieszkowic w sprawie określenia wzorów formularza wniosku o udzielenie dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonym na obszarze Gminy Mieszkowice oraz formularza sprawozdań z dotacji (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego poz. 1295).

(dowód: akta kontroli str. 36-41, 366-438)

Burmistrz wyjaśnił: *Pracownik zajmujący się ochroną zabytków w 2013 r. z przeoczenia nie powiadomił MKiDN oraz Samorządu Województwa o udzielonej dotacji dla Parafii Rzymskokatolickiej pw. NMP w Czelinie.*

(dowód: akta kontroli str. 24, 30)

3.6. W latach 2013 – 2015 (do 28.02.) 1 podmiotowi³⁹ odmówiono udzielenia dotacji na prace konserwatorskie oraz roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru na kwotę 30,0 tys. zł. Odmowę uzasadniono m.in. tym, iż wniosek złożony został po upływie terminu przyjętego w uchwale z 18.09.2008 r oraz jego niekompletnością.

(dowód: akta kontroli str. 358, 364-365)

3.7. W okresie objętym kontrolą na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane dotyczące zabytku wpisanego do rejestru zabytków Gmina otrzymała 3 dotacje na łączną kwotę 270,5 tys. zł:

- a) 2 dotacje w wysokości 260,5 tys. zł udzielone przez MKiDN w kwocie:
 - 88,9 tys. zł na I etap rewitalizacji odcinka murów obronnych (umowa nr 03620/13/DO2-mr z 21.06.2013 r.),
 - 171,6 tys. zł na II etap rewitalizacji odcinka murów obronnych (umowa nr 01484/14/DOZ-mr z 23.07.2014 r.),
- b) 1 dotację w wysokości 10,0 tys. zł udzieloną przez samorząd województwa na odbudowę czatowni nr 4 przy ul. Granicznej w Mieszkowicach (umowa nr WKNiDN-II/Z/27/14 z 21.07.2014 r.).

Otrzymane środki zostały wykorzystane i rozliczone zgodnie z przeznaczeniem i postanowieniami umów.

(dowód: akta kontroli str. 359, 439-551)

3.8. W latach 2013-2015 (do 28.02.) Gmina otrzymała, na podstawie umowy nr UDA-RPZP.05.05.01-32-001/11-00 z 17.05.2012 r., od samorządu województwa kwotę 378,2 tys. zł (283,1 tys. zł w 2013 roku i 95,1 tys. zł w 2014 roku) na rewitalizację kamienic położonych na terenie Starego Miasta⁴⁰ z tytułu realizacji projektu „Rewitalizacja kamienic położonych na terenie Starego Miasta Mieszkowice”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013⁴¹. Z kwoty tej wykorzystano 378,2 tys. zł (283,1 tys. zł w 2013 r. i 94,9 tys. zł w 2014 r.).

(dowód: akta kontroli str. 360, 552-618, 633-637)

3.9. Informacje o możliwości pozyskania środków na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru z innych źródeł niż budżet Gminy, właściciele zabytków mogli pozyskać m.in. z zapisów w GPOZ oraz ze strony internetowej gminy, gdzie publikowano zasady udzielania dotacji. W tym samym okresie Gmina nie podejmowała, wspólnie z WKZ, działań w celu pozyskania środków z innych źródeł na poprawę stanu zachowania zabytków. Gmina nie posiadała również wiedzy na temat środków otrzymanych z innych źródeł przez właścicieli zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru z terenu Gminy z wyjątkiem parafii składających wnioski o dofinansowanie prac przy obiektach zabytkowych.

(dowód: akta kontroli str. 230-232, 238-239, 244-245, 361-363)

³⁹ Parafia Rzymskokatolicka p.w. Wniebowzięcia NMP w Troszynie.

⁴⁰ Kamienice przy ul. Sienkiewicza 44 oraz przy ul. Sienkiewicza 1, Kościuszki 11, ul. Dąbrowszczaków 11.

⁴¹ Oś Priorytetowa 5 „Turystyka, Kultura i Rewitalizacja” Działanie 5.5 „Rewitalizacja” Poddziałanie 5.5.1 „rewitalizacja obszarów zdegradowanych”.

Burmistrz wyjaśnił: *Gmina nie podejmowała w latach 2013-2015 wspólnie z WKZ działań w celu pozyskania środków dla poprawy stanu zachowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Gmina samodzielnie aplikowała o wsparcie finansowe do MKiDN, PROW, Wydziału Kultury Nauki i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. Natomiast współpraca w zakresie opiniowania zadań na obiekcie wpisanym do rejestru zabytków z WKZ na bieżąco, w zależności od potrzeb.*

(dowód: akta kontroli str. 15, 19)

3.10. Spośród 14 zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków będących własnością lub współwłasnością Gminy do oględzin wytypowano 3 zabytki: 2 będące w zarządzie Gminy⁴² oraz 1 w będący w zarządzie Szkoły Podstawowej w Zielinie⁴³. Obiekty te były objęte rocznymi i pięcioletnimi kontrolami okresowymi⁴⁴, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca Prawo budowlane⁴⁵. Sformułowane w wyniku kontroli zalecenia dotyczyły:

- wykonanie częściowego remontu oraz oczyszczenia korony murów obronnych,
- naprawy i odizolowania elementów drewnianych od przewodów kominowych w kamienicy przy ul. Sienkiewicza 44 w Mieszkowicach,
- wykonanie nowej elewacji budynku z naprawą cokołów i murków zewnętrznych oraz wymiana drzwi przy schodach z tyłu budynku w Pałacu w Zieleniu.

(dowód: akta kontroli str. 638, 644-717)

W wyniku przeprowadzonych oględzin, stwierdzono, że:

a) zalecenia wydane w następstwie rocznych i pięcioletnich kontroli okresowych, z wyjątkiem dotyczącego Pałacu w Zielinie (ob. szkoła) wykonania naprawy tynków zewnętrznych wraz z wymianą drzwi zewnętrznych przy schodach (zalecenie wydawane w latach 2012, 2013 i 2014), zostały zrealizowane.

(dowód: akta kontroli str. 630-631, 644-647, 694-717)

Burmistrz wyjaśnił: *Wnioski i zalecenia wynikające z kontroli okresowych pałacu w Zielinie wykonano w roku 2012, 2013, 2014 zrealizowano częściowo w zakresie uzależnionym od wysokości posiadanych środków finansowych. W roku 2013 wydatkowano 10.527 zł. W kwocie tej wykonano: ekspertyzę budowlaną mykologiczną pomieszczeń Szkoły Podstawowej w Zielinie, opracowano mapę do celów projektowych.*

(dowód: akta kontroli str. 23, 29)

b) kontrolowane obiekty nie były oznaczone znakiem informującym o objęciu go ochroną konserwatorską.

c) na kamienicy położonej w Mieszkowicach przy ul. Sienkiewicza 44, zamontowane były: na froncie budynku szyld reklamowy z napisem oraz danymi adresowymi zakładu, 2 skrzynki oraz 2 anteny do odbioru telewizji satelitarnej.

d) na murach obronnych (na Czatowni nr 4) nie została umieszczona tablica zawierająca informację o wsparciu finansowym z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego.

(dowód: akta kontroli str. 630-643)

⁴² Mury obronne i kamienica przy ul. Sienkiewicza 44 w Mieszkowicach.

⁴³ Budynek szkoły w Pałacu w Zielinie.

⁴⁴ Kontrole roczne: mury obronne w Mieszkowicach 14.05.2013 r. i 11.04.2014 r.; kamienica w Mieszkowicach przy ul. Sienkiewicza 44: 22.03.2013 r., 21.03.2014 r. oraz pięcioletnia 13.06.2014 r., Pałac w Zielinie: 30.04.2013 r., 30.04.2014 r. Termin przeprowadzenia kontroli pięcioletniej przypadał w kontrolowanym okresie tylko w kamienicy przy Sienkiewicza 44.

⁴⁵ Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.; dalej: ustawa Prawo budowlane.

3.11. Przeprowadzone przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Gryfinie kontrole 3 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków⁴⁶, będących własnością Gminy, wykazały, że budynki użytkowane były zgodnie z przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska. Stwierdzono również, że niektóre części tych obiektów nie były utrzymane we właściwym stanie technicznym i estetycznym. W przypadku budynku przy ul. Jana Pawła II nr 14 dotyczyło to zewnętrznej części obiektu, bramy, klatki schodowej, strychu i piwnicy. Natomiast w przypadku budynków przy ul. Sienkiewicza 52 i 54 dotyczyło to ścian i podłóg w lokalach mieszkalnych i częściach wspólnych, posadzki przejazdu bramnego, pomieszczeń poddasza (pomieszczeń piwnicznych) wraz z biegiem schodowym. W wyniku ustaleń PINB nałożył 1 grzywnę z tytułu wykroczenia określonego przepisami art. 93 pkt 8 ustawy Prawo budowlane⁴⁷.

(dowód: akta kontroli str. 619-632)

*Ustalone
nieprawidłowości*

1. Na kamienicy położonej w Mieszkowicach przy ul. Sienkiewicza 44 zamontowane były urządzenia, reklamy i tablice, na umieszczenie których nie posiadano zezwolenia WKZ tj.: na froncie budynku szyld reklamowy z napisem oraz danymi adresowymi zakładu, 2 skrzynki oraz 2 anteny do odbioru telewizji satelitarnej.

(dowód: akta kontroli str. 630-643)

Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt. 10 ustawy o ochronie zabytków i zabytków konserwatora zabytków wymaga: umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów.

Burmistrz wyjaśnił: *Mieszkańcy kamienicy nie występowali z wnioskiem o wyrażenie zgody na umieszczenie urządzeń technicznych w postaci anten satelitarnych na ścianie budynku. W związku z tym zostali zobowiązani do usunięcia znajdujących się tam anten satelitarnych w terminie do 15 kwietnia br. Natomiast najemca lokalu użytkowego został zobowiązany do usunięcia szyldu reklamowego w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma, które wysłane zostało dnia 08.04.2015 r. Dodatkowo wyjaśniam, że pozostałe urządzenia techniczne znajdujące się na ścianie frontowej kamienicy tj. skrzynka gazowa oraz skrzynka telekomunikacyjna zostały zamontowane w latach 1992-1994 r. tj. przed wpisaniem kamienicy do rejestru zabytków.*

(dowód: akta kontroli str. 23, 29)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

1. Na 3 zabytkach nieruchomych: murach obronnych w Mieszkowicach, kamienicy w Mieszkowicach przy ul. Sienkiewicza 44 oraz Pałacu w Zielinie nie zostały umieszczone znaki informujące, że zabytek ten podlega ochronie.

(dowód: akta kontroli str. 630-643)

W GPOZ na lata 2009-2013 w pkt V Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków przyjęto, iż w celu prawidłowej dbałości o zabytki realizowane będzie: *„Systematyczne i sukcesywne umieszczanie przez Gminę znaków informacyjnych na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, będących jej własnością oraz informowanie właścicieli innych zabytków o takiej konieczności.”*

(dowód: akta kontroli str. 226)

Burmistrz wyjaśnił: *Znaki informujące o tym, iż zabytek podlega ochronie zostały umieszczone w trakcie trwania kontroli na przedmiotowych obiektach: murach obronnych, kamienicy, ul. Sienkiewicza 44, budynku szkoły w Zielinie (pałac) ul. Witosa 48.*

⁴⁶ Tj. 3 budynków mieszkalnych położonych w Mieszkowicach przy ul. Jana Pawła II 44 oraz Sienkiewicza 52 i 54.

⁴⁷ Tj. za brak protokołu z okresowych kontroli instalacji elektrycznej, gazowej oraz przewodów kominowych i podłączeń dymowych i wentylacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 23, 28)

2. Przy zabytku Mury obronne w Mieszkowicach nie została umieszczona tablica zawierająca informację o wsparciu finansowym z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego udzielonym na odbudowę Czatowni nr 4 przy ul. Granicznej.

(dowód: akta kontroli str. 630-643)

Zgodnie z §9 pkt 1 umowy nr 21.07.2014 r. umowa nr WKNiDN-II/Z/27/14 dotowany zobowiązany był do umieszczenia przy obiekcie tablicy informującej informację o wsparciu finansowym z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego.

(dowód: akta kontroli str. 540)

Burmistrz wyjaśnił: Tablica zawierająca informację o wsparciu finansowym z budżetu województwa została umieszczona na obiekcie (Czatownia nr 4) po realizacji zadania. Natomiast w dniu dokonywania oględzin stwierdzono brak tablicy, gdyż została zniszczona i zerwana z obiektu. Nowa tablica informująca o wsparciu finansowym z budżetu województwa została zamieszczona ponownie w trakcie trwania kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 23, 29)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości, działania kontrolowanej jednostki w zakresie wykorzystania środków na opiekę nad zabytkami.

4. Rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących zniszczenia, uszkodzenia lub niezabezpieczenia zabytku i współpraca w tym zakresie z wojewódzkim konserwatorem zabytków

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą do Gminy nie wpływały skargi, wnioski oraz informacje o czynach określonych w art. 108-119 ustawy o ozionz. W związku z czym Burmistrz Mieszkowic nie informował WKZ oraz nie kierował odpowiednio do policji, prokuratury albo sądu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa albo wykroczenia w razie stwierdzenia, naruszenia przepisów art. 108-119 ustawy o ozionz.

(dowód: akta kontroli str. 718-719)

2. W sprawie możliwości zawarcia Porozumienia Burmistrz wyjaśnił: Zgodnie z art. 96 ust. 2 ustawy o ozionz „wojewoda, na wniosek WKZ, może powierzyć, w drodze porozumienia, prowadzenie niektórych spraw z zakresu swojej właściwości”. Porozumienie następuje na wniosek WKZ, ale koszty związane z realizacją porozumienia ponosi samorząd (np. etat gminnego konserwatora zabytków). Ponieważ WKZ nie wnioskował o zawarcie porozumienia prowadzenie spraw wynikających z ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami prowadzone są zgodnie z kompetencjami.

(dowód: akta kontroli str. 13, 17)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od oceny kontrolowanej jednostki w powyższym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Założenie brakujących kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu Gminy oraz uzupełnienie o nie wykazu zabytków stanowiących GEZ.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały.

Szczecin, dnia maja 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler
Małgorzata Chabiniak
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
Podpis

.....
Podpis